

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Conform regulamen. de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foile înscrise în Registrul de Publicații al Trib. Târnava-Mică sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 300 Lei
Pe 6 luni . . . 180 Lei
Pentru străinătate 900 Lei**Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă**

Acum slobozește...

(*) Bătrînul Simeon nu se teme de moarte. Dimpotrivă: îi este dragă. Cu dor o dorește, și se bucură de apropierea ei. Asta nu doar pentru că i-ar fi urâtă viața. Nu. Ci pentru că îi spune inima că Cel care l-a încredințat în lumea aceasta de a ține în brațele sale pe Mântuitorul, numai de lumină și mângâiere negrăită îi va face parte și pe tărîmul celalalt.

1. Nimenea, trăind după voia ceresului Părinte și nădăjduind întru Domnul, nu s'a înșelat în așteptările sale. Drept că Dumnezeu pune pe Om, făptura sa, la încercări multe și grele. Dar tot El îl ajută să iasă biruitor, la soroc numai de El știut. — De altfel așa-i de scurtă viața omului: Fugaces labuntur anni! Fără să-ți dai seama te trezești la porțile veșniciei, cu povara păcatelor, ori cu bogăția vrednicilor. Sfășiat de remușcări, ori mângâiat de glasul conștiinței curate. Ca Iuda din Iscariot, ori ca dreptul Simeon. Cu soartea croită de tine însuși.

2. Pacea dreptului Simeon e o lumină lădă cu dalbe străluciri. Înainte de toate e pacea gândului. Ce-l frământase atâta vreme: Va vedea, ori nu va vedea cu ochii trupului, pe Așteptatul Neamurilor? Acum îl are în brațele sale, și nici o îndoială nu-l mai muncește. Sufletul lui Simeon gustă în aceeaș vreme pacea luptătorului neînfricat, pacea biruitorului străbătut de adâncă și netulburată bucurie, pacea nădejzii împlinite și pacea trăirii în Spiritul adevărului, care îndreptățește la intrarea întru lumina cea neînserată. Temeiul a-estei seninătăți cerești? Pruncul Isus de lângă inima bătrînului atât de simpatic în fericirea lui. — Lumea creștină are parte de mai mult decât dreptul din pragul Legii Noi: Hristos vine nu numai în brațele creștinului lângă inima lui, ci se coboară în chiar inima lui, se face una cu muritorul pe care vrea să-l îndumnezească. Și totuși e așa de rară sfânta seninătate și bunătate neprefăcută a lui Simeon, pentru că lipsește conștiința dreaptă și trăirea din conștiință fără fățerie a dreptului Simeon! Litera ucide, dacă-i formă goală. Mecanizarea duce la automate seci și repulsive.

3. Aleșii Domnului sunt un bătrân și o bătrână: Simeon și Ana profeteasa. Două persoane a căror viață s'a depănat umilă și neabăgată în seamă de lumea ce-i împrejmuia. Alta-i însă judecata Atotștiutorului, și alta-i a oamenilor. Pe vremea acea, și acum. Și cine se va îndoi că singurul care cunoaște adevăratele valori e Ziditorul a toate? În împărăția lui Hristos așa este și astăzi, ca atunci: „Simeon și Ana sunt reprezentanții sufletelor interiorizate, de cari lumea nu știe nimic, cari însă, prin rugăciunile și jertfele lor tănuite, sapă stăpânia Răului în lume și o duc la cădere, iar Binele îl ajută la biruință. Aceștia activează ca forțele nevăzute ale naturii și mijlocesc fără încetare revelația Mântuitorului și intervenirea lui în lume. O viață îndelungată pentru Dumnezeu merită, la urma urmelor, într-o oarecare măsură, o astfel de cinste și de mângâiere”. (M. Meschler) — Să respectăm și cărunțele celor simpli! Se prea poate că între aceștia (și între copilași) se află adevărații puternici cari opresc mânia lui Dumnezeu cea cu dreptate pornită asupra noastră.

4. Bătrînul Simeon avăzută Mântuirea lui Izrael. — Atâția bătrîni ai Neamului nostru: cinstiți slujitori ai altarelor și sfiehnici, dar plini de demnitate, plugari, muncitori cu palma și clăcași, ci-au cheltuit viața ostinind și rugându-se pentru ieșirea la lumină și binele la care are drept și Neamul lor; să le fie rănduit, oare, să se pogoare în groapă fără să-și vadă ruga de zi și de noapte împlinită? Nu se poate! Dumnezeuul părinților noștri, pentru rugăciunile dreptilor cari știm că nu ne lipsesc, nu va îngădui așa ceva Mai ales de astădată nu, când, rășboiul ce-l purtăm e, în toată cutremurătoarea putere a buvântului, rășboiul pe viață și pe moarte.

Mamele și educația

— Câteva gânduri vechi pentru vremuri noi —

de prof. Septimiu I. Todoranu

Femeia e prezentă, cu admirabilă și covârșitoare forță de stăpânire și înrăurire, aproape în toate sferile de activitate și sec-toare ale vieții. Inșă mai direct și eficace își deprinde rodnică muncă în mediul familiar prin educația copiilor. Spusele istoricului francez Edgar Quinet se verifică zilnic: „omul face legile, femeia creiază moravurile”. Acest adevăr și axiomă de sănătoasă și nedesmințită pedagogie, deși atât de limpede, totuși trebuie adeseori relevat pentru împintenirea și înduplecarea inimii de mamă la realizări practice, atât de imperios reclamate de frământările ceasului de față.

Din vrerea Creatorului, familia este destinată să fie ambianța firească pentru creșterea și educația odraslelor, pentru dezvoltarea armonică și integrală a energiilor fizice și morale. Această neegalată și sublimă misiune a căminurilor, acest drept sacru, inalienabil și inviolabil, precedează oricărui drept al puterii civile. (Enc. Divini illius Magistri). E logic deci, ca educația să înceapă în cuibul amintirilor duioase ale vetrei familiare. De altfel familia este izvor inepuizabil de convingeri nesdruncinate, trainice virtuți și scut de granit al vieții morale. Viitorul copilului e strâns legat de cămin, iar cumplitele crize se datoresc în mare măsură formării deficitare familiare.

Rolul educativ revine deopotrivă ambilor părinți. Normal, ei sunt întâii educatori. De stăruința și împreuna lor lucrare armonică și metodică depinde reușita sau nereușita plămuirii caracterelor tari, formarea omului, cetăț-anului și creștinului adevărat. Iar educația unilaterală și discordantă prejudiciază totdeauna bunele rezultate. Totuși nu se poate nega, că rolul covârșitor aparține mamei, pe care natura și împrejurările o fac mai capabilă pentru slujba delicată și de răspundere a educației. „Pe genunchii mamei se formează — spunea De Maistre — ceeace e mai de preț în lume”.

În acest scop Providența a acumulat cu dărnicie în sufletul de mamă excepționale aptitudini pedagogice. Calități ce se reflectează în privirea blândă și surâsul încântător. Delicatețea de sentimente și promptitudine în intuiție. Abnegație, stăruință și răbdare de mucenică. Visterii bogate de bunătate, soliditate și amabilitate. Constantă dăruire și jertfire de sine. Posedând ca nimeni altul arta minunată a convingerii, taina pătrunderii în mintea și taințele inimii copilului, limbajul ei are totdeauna putere ir-sistibilă. Incununarea acestor prețioase daruri e iubirea ge-

neroasă. Nici nu există în lume iubire mai puternică, decât a mamei față de fiu. (Is. 49, 15). De aceea, iubirea suplinește ingeniul și știința pedagogiei, iar mamele înfăptuiesc prin flacăra iubirii, ceeace orgolioșii maestri nu reușesc numai cu armele științei. (A. Franchi, Pedagogia I, p. 48-49).

Aceste prerogative aplicate cu pricepere, produc în conștiința celor mici impresii puternice și urmă neștersă. Câte perspective strălucite, câte urcușuri spre culmi nebănuite se pot pregăti în familie prin îndrumarea vigilentă și iubitoare, prin pilda unei mame creștine? În clipa trezirii inteligenței, la începutul vieții rațiunii dornică de a ști și cunoaște, mamele vor oferi copilului frumsețile adevărului. Deodată cu numirea lucrurilor, femeia creștină va înfrăți cunoașterea Autorului acestora, creind în familie atmosfera de religiositate și moralitate, la care tinărul vlăstar are drept, pentru a putea respita din belșug oxigenul spiritual. Cu aceeași râvnă stăruitoare va arunca în conștiința fiilor germenii aleselor virtuți, adâncind în mintea lor normele onestității, datoriei și binefăcătoarelor maxime evanghelice. Sf. Pavel dela Cruce, vorbind despre datorințele părinților față de fii, evoca adeseori de pe anvon figura mamei sale adăugând cu sinceră grațitudine: „dacă mă voiu mântui, o datorez mamei și educației ce mi-a dat”.

Mamele sunt dăruite de Dumnezeu cu acea specială și tainică intuiție de a sesiza momentele fericite, când receptivitatea copiilor este uimitoare. Din acest prilej ele împrăștie sau imprimă un gând, o învățătură sau sfat dela care cu greu se vor mai îndepărta tinerii. I. de Maistre plecând la Torino asculta mișcat cuvintele de rămas bun ale mamei sale: „pleacă cu bine copilul meu și adu-ți aminte de Dumnezeu, de numele tău și de mama ta”. Aceste cuvinte simple și înțelepte i-au fost program și îndreptar al vieții. Iar într-o scrisoare adresată fratelui său scrie despre „sublima sa mamă”: „eu văd pe mama și figura ei de sfântă plimbându-se în camera mea, și scriindu-ți aceste rânduri nu mi pot reține lacrimile”.

O simplă îndrumare pornită din inima iubitoare de mamă, o observație făcută cu hotărâre în împrejurări solemne, un sfat sugerat cu gingășie în intimitatea expansiunii familiare, sunt uneori suficiente, pentru a produce convingeri neclintite, pentru a pregăti copilul la urcarea calvarului vieții, pentru a face din propriul fiu un mucenic al datoriei și al credinței: „Aș vrea mai repede să

te văd mort, spunea o mamă și regină fiului, decât să te știu vinovat de un singur păcat de moarte". Aceste cuvinte rostite de Bianca di Castiglia au salvat nevinovăția lui Ludovic IX regele Franței și l-au îndrumat spre cărările sfințeniei.

Legea imitării se verifică din plin la copii. Instinctiv ei reproduc ceea ce văd și simt. Lipsiți de cunoaștere și experiență, viețuiesc imitând și urmând pe alții, încât imitarea devine agentul de căpetenie al dezvoltării lor. În consecință mijlocul cel mai adecuat al înrăuririi mamei în educație se vedește prin *exemplu*. În familie mama este o icoană vie și îndreptar după care se modelează copiii. Aceștia își însușesc spiritul și felul ei de a fi. Ei — cum se spune — gândesc și judecă cu mintea mamei, văd cu ochii ei, ascultă cu urechile ei, cred ce crede ea, osândesc sau aprobă ceea ce osândește sau aprobă ea. Prezența unei mame conștiente, care traduce în faptă spusele sale, a cărei viață e în desăvârșită armonie cu preceptele morale și care nu se abate niciodată în acțiunile ei dela spiritul creștin, aceea produce asupra copilului efecte irezistibile. Chiar și când acesta pare distrat și neatent, nu încetează să înregistreze vorba, gestul sau fapta, care mai târziu îi vor îndruma conștiința. Revine deci mamelor înainte de toate răspunderea grea și îndatorirea serioasă de a dirija cu rod impresionabilitatea și spiritul de observație al copilului, și de a sprijini și confirma îndrumările date cu puterea exemplului. O mamă creștină, prin mijlocirea acestui magisteriu tacit dar eficace, al rugăciunii, sacrificiului, resemnării și carității, va transmite copiilor moștenirea prețioasă a nobilelor virtuți și va arunca chiar la începutul vieții semânța sfințeniei.

E adevărat că nici chiar educația înțeleaptă a mamei nu ne face impecabili. Răutatea, mediul, pornirile rele și clocotirea patimilor sunt în stare să-l abată pe tinăr delat linia conștiinței. Totuși, obicinuît, după potolirea furtunii și apostasie mai mult sau mai puțin îndelungată, amintirea duiosă a mamei, memoria afectului matern reîn-

vie în cel naufragiat puritatea primitivă a credinței. În această privință cazurile sunt nenumărate.

În cumplitele frământări de azi Biserica și Neamul așteaptă mult dela mame. Societatea de mâine nu va fi atât o operă politică, ci operă de educație temeinică și serioasă creștină, pe care mamele creștine vor trebui să o înfăptuiască în împărăția și sanctuarul lor familiar. Apelul ce-l dictează conștiința de creștin și român este acesta: mamele la datorie!

Avem nevoie nu numai de tineret îmbogățit de știință, ci nîmbat de realitatea caracterelor tari. Nu ne mulțumim numai cu frumseța fizică, ci cerem stăpânirea pornirilor și de sine, simț de dreptate și iubire față de semeni și cucernicie către Dumnezeu. Formarea acestui tineret revine înainte de toate mamelor. Reușita va fi în funcție de virtuțile lor familiare, de pietate, exemplu, hotărîre armonic împletite. Copiii astfel educați spre culmile însoțite ale idealului creștin, ne vor da garanția sigură a măririi patriei, biruinței credinței, iar pentru mame titlu de glorie și meritată răsplată.

Dela Astru-București. „Asociația Studenților Români Uniți” (*Astru*) din Capitală și-a ținut în 17 Ian. 1943 a V-a din *ședințele* sale publice. Păr. *Mircea Todericiu* dela biserica „Sf. Vasile” din Str. Polonă a expus modul în care se va face în acest an o anchetă-studiu asupra problemelor în legătură cu virtutea castității. Dup'aceea Msgr. *Vladimir Ghica*, în lipsa d. Zenovie Păclișanu, a lămurit, captivant și documentat, ce a fost, ce este și ce urmărește francmasoneria în viața popoarelor. — Ambele expuneri au fost urmate de discuții.

Tot *Astru*, de Ziua Unirii, și-a comemorat solemn foștii membri și președinți căzuți pe front. De data aceasta era de față și *I. P. S. Valeriu Traian* cu *P. S. Vasile Aftenie* și o mulțime de studenți din Vechiul Regat. Cuvântul de întâmpinare l-a rostit d. *Traian Cosma* dela politehnică, (actual președ. al Astrului bucureștean), după care păr. *Mircea*

Todericiu a tratat problema spiritului și a măsurii în care fiii Bisericii noastre, și mai ales tineretul de astăzi, s'au integrat, ca viață și concepție, în doctrina și comanda-mentele divine ale creștinismului.

Din partea sa d. *Coriolan Gheție* a evocat duiosasele figuri a foștilor membri ai Astrului căzuți pe câmpul de luptă, oprindu-se în chip deosebit la cei doi foști președinți: *Salustiu Turdeanu* și *Aug. Tarția*. — A impresionant puternic și cuvântul *I. P. S. Valeriu Traian* care, între altele, a stăruit asupra însemnătății hotărîtoare pe care o au în viața neamurilor coeziunea și contopirea su-fletească dintre fiii acelui neam.

Păstorul către păstoriții săi

Părți din pastorala de Crăciun și din cea de Anul Nou a Preasf. IULIU al Clujului

I.

[. . .] Raze de lumină dumnezească revărsă Pruncul Isus din ieslea Vifleemului în sufletele noastre și chemarea stăruitoare la înfrățire în lumina iubirii Sale dumnezeiești. Aceasta e chemarea evanghelică a buneivestri, pe care o propoveduiește dela ieslea peșterii Vifleemului până la cel mai înfricoșat pat de moarte, Crucea Calvarului: *Iubirea lui Dumnezeu, iubire de frate*. Pe pământ s'a arătat și cu oamenii a petrecut; s'a înfrățit cu noi dumnezeiește, pentru a înfrăți pe toți tot așa. A luat asupra Sa în această dumnezească și minunată înfrățire toată lipsa, toată sărăcia, toată suferința, pentru a fi aproape de toți cei lipsiți, de cei săraci, de cei în suferință și necaz, de cei zdrobiți cu inima, cu adevărat așa cum l-a văzut prorocul. (Luca VI, 18-19).

Cu acest suflet a s'răbătut întreagă calea vieții sale, propoveduind Evangelia Împărăției, binefăcând, vindecând toată boala și neputința întru popor. Așa a făcut și a învățat Domnul. Așa a iubit pe toți. Așa ne-a învățat să iubim pe toți. Astfel ne-a înfrățit întru sufletul Său și ne-a poruncit să ne iubim unii pe alții, precum El ne-a iubit pe noi. Nu cu

FOIȚA „UNIRII”

Fiul lui Dumnezeu-Fiul omului

— Insemnări pe marginea unei cărți —
de Alexandru Todea

Isus Hristos e persoana față de care nu poți fi indiferent: te urmărește pretutindenea, și se prezintă ca o busolă de orientare în întunecul lumii noastre, îți vorbește, te îndeamnă să urmezi un ideal, îți arată drumul culmilor, chemarea sfântă a tatălui ceresc.

Vrea să converseze cu oratorii, să discute diferite probleme cu oamenii de știință, să cerceteze planurile de luptă a bărbaiilor politici. Să inspire pe cei dotați cu talente poetice, ar vrea Să-și aibe un loc de frunte în librăriile și vitrinele românești. Nu e mulțumit să rămână departe de noi în cer, căci e prietenul nostru, e rudenia noastră. Adevărat că e Dumnezeu din Dumnezeu, veșnicie din veșnicie, strălucire din strălucire, dar nu e mai puțin adevărat că e om dintr'o fecioară și din Spiritul Sfânt, dorind astfel să trăiască în comuniune cu Dumnezeirea și cu omenirea, cu Creatorul și cu creaturile, cu Tatăl și cu noi, fiind în același timp fiul lui Dumnezeu și Fiul omului, Dumnezeu adevărat și om adevărat.

Iată de ce dorește Isus să se coboare cu titlurile Sale printre noi, ca idoliile pornografice să dispară, mocirla seducătoare să fie spălată și apă cristalină să se verse asupra noastră din izvorul nesecat de apă vie, ca lumea să știe că el este eroul eroilor, frumusețea frumuseților, plăcerea plăcerilor, Dumnezeul cerului și regele pământului, Fiul lui Dumnezeu și Fiul omului deopotrivă.

Și a reușit Isus să se coboare cu titlurile sale printre noi, în vitrinele noastre, în librăriile și în căsuțele oamenilor și astfel să stea de vorbă cu cei cari doresc noutăți, și lucruri cu adevărat senzaționale. S'a coborât ca pe slujitorii altarelor să-i incurajeze în lupta lor de toate zilele, pe credincioși să-i mângâie, pe cei risipiți să-i adune, pe rătați să-i întoarcă și să-i unească cu sfânta catolică și apostolică Biserica.

S'a coborât Isus și prin cartea d. STERIE DIAMANDI: *Fiul lui Dumnezeu, Fiul omului*,*) un volum de 565 pagini, tipărit de către editura „Cartea românească” în 1942.

Nu e cazul de data aceasta să fac un studiu critic teologic despre valoarea acestei cărți — lăsându-l pentru „Cultura Creștină” — ci mă vreau mărgini nmai să-i arăt importanța pentru Catolicismul de pretutindenea și să arăt că e o carte care face cinste neamului nostru românesc și mai ales acelora cari ur-

*) Sublinierile sunt ale noastre.

mează drumul pe care l-a urmat d. Sterie Diamandi în a se apropia de Fiul lui Dumnezeu și de Fiul omului, dovedind cu argumente indestructibile că Isus e Dumnezeu și om adevărat.

După o introducere de 60 de pagini, cartea se împarte în două părți. *Partea întâia*: Izvoare (64). Un scurt istoric al lucrărilor care tratează viața lui Isus (134). Realitate istorică sau mit (173). Alfred Loisy. . 243. Isus și biserica ce-i poartă numele, 271. Profețiile 290. Momentul istoric la apariția lui Isus 316. Pregătirea Căilor Domnului 326. Mediul și scena 337. *Partea II-a*: Nașterea lui Isus 397. Numele, locul și data nașterii 413! Familia lui Isus 445. Copilăria, educația și Cultura lui Isus 474. Infățișarea lui Isus 490. Itinerariul și durata activității publice 500. Minunile 522. Sentimentul conștiinței mesianice 552.

Acestea în vol. I, căci autorul ne promite continuarea în al doilea volum.

1. Figura lui Isus

Dl. Sterie Diamandi, a fost atras, din fragedă copilărie, de figura lui Isus (pag. 13). De aceea timp de 20 ani a cetit tot ce i-a căzut în mână în legătură cu persoana și opera Mântuitorului, (pg. 13) pornind la început pe drumul lui Renan, Strauss și a celorlalți autori cari nu văd în Isus decât un om (pg. 15), ca să treacă apoi pe calea indi-

vorba, ci cu fapta. Fapta bună este pecetea iubirii adevărate, a iubirii de frate întru Hristos Isus Domnul nostru: „*Poruncă nouă vă dau vouă: să vă iubiți unii pe alții, precum eu v'am iubit pe voi. Întru aceasta vă vor cunoaște pe voi că sunteți urmașii mei, dacă vă iubiți unii pe alții*“. Poruncă nouă. Lege nouă. Testament Nou. Cer nou și pământ nou. Legea de înnoire a cerului nostru, a sufletului nostru, lege de înnoire a lumii, a neamului omenesc întreg.

Aluat dumnezeesc, care dospește întregă frământătura omenească, zidește nouă făptură și așează lume nouă, întemeiată pe adevăr și dreptate. Adevărul lui Dumnezeu, care este cuvântul lui și dreptatea lui Dumnezeu care este dreptate în veac, temelie de cer nou și pământ nou, de împărăție nouă. Impărăția lui Dumnezeu, a fiilor Lui, în care stăpânește cea dintâi și cea mai mare poruncă: *Iubirea*, și prin aceasta *pacea Domnului Isus*.

Glas de chemare dumnezească ne îndreaptă Sfântul Prunc Isus din ieslea în care, de bună voie, s'a așezat, pentru mântuirea lumii și înfrățirea tuturor: „*Iubiți-vă unii pe alții, precum eu v'am iubit pe voi*“...

Nu este altă cale de înnoire decât aceasta: a iubirii de aproapele, a fratelui. Ajutați pe cel lipsit, îmbrăcați pe cel gol, hrăniți din ce aveți pe cel flămând, adăpați pe cel însetat, mângăiați, îmbrățați, ștergeți toată lacrima dela toată fața. Luați aminte nu cumva să treacă pe lângă voi Hristos Domnul fără să-L luați în seamă, în unul din acești frați mai mici ai Lui.

Iarnă grea. Împărțiți ce aveți cu fratele lipsit. Cu sufletul luminat de lumina lui Hristos, îmbrățișați pe cei cari sunt departe la datorie, în luptă grea pentru cruce și credință, ori sunt răniți pe pat de suferință, ori poate au trecut la cele veșnice. Împărțiți durerea lor, mângăiați-i, ajutați-i cu dragoste de frate. — Acesta e sufletul creștinesc, aceasta e viața creștinească.

II.

[...] Lumina lui Hristos luminează tuturor. Trebuie să lumineze tuturor. Domnul s'a arătat și s'a dat *lumină lumii*. Comoara

sfântă a luminii lui Hristos este chemată Biserica Domnului s'o reverse pe calea neamurilor pentru viața lor. Aceasta e chemarea Bisericii în sânul tuturor neamurilor, să facă rodnică comoara Evangheliei Domnului spre viață cu adevărat creștinească, întru bună-tate, curățenie și pace. Aceasta e datoria noastră în sânul neamului nostru, în slujba sufletelor nouă încredințate, pentru care purtăm înfricoșată răspundere în fața lui Dumnezeu.

În cunoștința acestei răspunderi, mă chem înainte de toate pe mine însumi la plinirea datoriei ceasului, cu închinarea tuturor puterilor sufletului, ca să putem fi aflați credincioși chivernisitori ai slujbei încredințate nouă.

Cuvânt de îndemă și de îmbărbătare trimit tuturor fraților mei, chemați întru aceeași slujbă dumnezească a sufletelor, să plinească deplin, cu toții, fiecare acolo unde este așezat, misiunea sublimă. Să ne reamintim ca toții că suntem rânduiți „*lumină lumii*“ și „*sare pământului*“. Să înălțăm sus lumina încredințată nouă și să sămănăm lumină în suflete. Să plinim cu drag slujba sfântă a apostoliei Domnului. Vestiți frați iubiți cuvântul Evangheliei în toate Duminecile și Sărbătorile. Bunavestirea Domnului să poare prin voi în toate sufletele și cu aceasta, mângăiere și pacea lui Hristos. Prin voi să trăiască Hristos Domnul, în mijlocul poporului său, luminându-le voi cărarea vieții lor cu lumina vieții voastre, pildă așezându-Vă în fața lor voi și ai voștri, ca văzând faptele voastre cele bune, să preamărească pe Tatăl din Ceruri cu faptele vieții lor. Îmbrăcați fiind cu putere de sus, Domnul binecuvântând, sfințind, iertând și împăciuinând prin voi, fiți la îndemâna tuturor, aproape, în slujba tuturor, așa cum a făcut Domnul nostru, care n'a venit să i-se slujească, ci singur să slujească și să-și dea sufletul său răscumpărare pentru mulți, pentru noi toți.

Grijă deosebită să aveți, fraților, pentru tineret, povățuindu-l pe căile Domnului, păzindu-l sănătos în suflet și în trup, luminân-

du-l prin sfânta învățătură a plinirii poruncilor Domnului, cari chează viața.

Dragostea voastră deosebită să îmbrățișeze, cu bună grijă și căldură părintească, pruncii scumpi Domnului, ingerii lui Dumnezeu, pentru a-i păstra întru curăția sufletelor lor nevinovate, ca dumnezeiasca plamadă să înoiască Biserica întreagă.

Ceasul ne cheamă pentru rodirea îmbelșugată a seminței de lumină pe care suntem chemați s'o sămănăm în suflete, pentru viața să aibă și din prisosință să aibă. Să intensificăm deci pe linia întreagă apostolatul nostru.

Iar bunii credincioși, dornici de viață, să primească cu suflet larg și cu dragă inimă, sămânța dumnezeiescului cuvânt, Evanghelia bunei vestiri, ca în pământ bun să rodească însuțit, mângăiere, ușurare, putere de viață și pace. Ca fiii lumii să umblați în ascultarea și plinirea poruncilor Domnului și veți avea rod de bucurie în suflete împacate cu Dumnezeu.

Acest cuvânt, rupt din sufletul meu, Vi-l trimit tuturor de Anul Nou, Venerați Frați și Preaiubiți Fii. Este același cuvânt pe care l-ați ascultat dela mine, cu toate prilejurile când, cu atâta mângăiere, am fost prin mijlocul vostru. V'am vestit cu drag Evanghelia Domnului prin toate satele voastre, în biserici și în casele voastre, prin toți munții și pe toate văile, dorind să vă dăruiesc din sufletul meu pentru că V'am avut dragi, cum frumos spune apostolul neamurilor. Căci V'am avut și vă am dragi și scumpi și astăzi.

Primiți din acest suflet din care Vă trimit cu aceste șire, cari totuși nu sunt în stare să vă talmăcească toată dragostea sufletului meu. De Anul Nou vă trimit cuvântul Domnului, care este suflet și viață, *pace vouă*, cu gândul să rodească mângăiere și ușurare, și bucurie multă întru Spiritul Sfânt...

Pun și eu punct. Păr. *Iosif Stoica*, în Nr. 2 al „Unirii“ din acest an, reluând firul unei polemici mai vechi, ajunge la concluzii cari îi sunt proprii (chipurile, judecata mea ar fi vrednică să stea alături de a cutărui

cată de mitologi (pag. 16). Toate acestea însă nu l-au satisfăcut. „Obosit de aceste peregrinări lăaturalnice, n'am reîntors pe drumul tradiției evanghelice“, (pag. 18).

2. Evanghelia

În evanghelie a găsit calea, adevărul și viața, căci „cu toate scăderile, cu toate lacunele, cu toate contrazicerile și absența oricărei preocupări de ordin științific sau artistic, în prezentarea faptelor, Evangheliile isbutesc să producă o impresie formidabilă. Din cuprinsul acestor cărți, cu atâtea lipsuri, se desprinde luminoasă și impunătoare, schimbată de aureola Gloriei Divine, cu toată strălucirea și slava ei cerească, figura dumnezeiască a lui Isus Christos.

Te simți sguduit până în cutele cele mai ascunse ale ființei tale. Ea subjugă deopotrivă pe genii ca și pe omul de rând.

Savantul care se trudește cu descifrarea tainelor naturii, cugetătorul care trăiește în lumea ideilor abstracte, artistul care plăsmuiește opere nemuritoare, muncitorul care mănăiește ciocanul sau răstoarnă brazda, copilul care abia desch de ochi, adolescenții în care mijesc cele mai tenebroase năzuințe, tânărul în floarea vârstei, ca și unchișul care se găsește la asfințitul vieții, cu toții sunt cuceriți de figura irezistibilă a Galileanului...

Cuvintele rostite de dănsul parcă sunt scrise cu litere de foc; așa rămân întipărite

în mintea și sufletul tău. Fiecare rând de Evanghelie cuprinde comori de înțelepciune, iar fiecare vorbă e prilej de meditație. Orice frază luată la întâmplare din oricare Evanghelie îți răscolește gândul sau îți sguduie inima. Fiecare găsește după plac, ceea ce se potrivește cu priceperea și nevoia sa: cugetătorul, gândirea profundă; artistul, frumusețe desăvârșită; omul necăjit, alinare; cel slab, ocrotire; cel însetat, izvor care nu seacă niciodată; cel flămând îndestulare...

Splendoarea fără seamăn a Evangheliilor provine de acolo, că ele oglindesc icoana lui Isus Hristos.

Așa dar, Evangheliile constituie, prin ele înșile, o dovadă a Divinității lui Isus“ (pag. 101 — urm.).

3. Scriitorii catolici

Și de aceea autorii de renume mondial, scriind despre Isus au lăsat să vorbească Evangheliile. Fără îndoială, cei mai numeroși dintre ei au fost și sunt catolici. „În această privință e foarte interesant și semnificativ cazul părintelui *Lagrange*. Acest strălucit reprezentant al Bisericii catolice, după o viață întreagă de cercetări minuțioase și studii aprofundate, dintr'un sentiment de înaltă răspundere și din spirit de excesivă prudență, s'a ferit să scrie viața lui Isus, mulțumindu-se să publice cele patru Evanghelii însoțite

de comentarii cât mai ample, foarte substanțiale și documentate...

Comentariile părintelui *Lagrange* constituie cea mai prețioasă contribuție, adusă în ultimul deceniu, în domeniul cristologiei.

B. P. Leonce de Grandmaison, un alt reprezentant de seamă al clerului catolic, e ceva mai îndrăzneț în lucrarea *Jésus Christ, sa personne, son message, ses preuves* (pag. 165 — 6...)

Puțin timp după războiul mondial, a apărut o carte care a făcut valvă și a obținut un frumos succes de librărie; e vorba de istoria lui Hristos de *Giovanni Papini*. Acest fiu rătăcit al Bisericii Catolice, după ce a hoinărit un timp pe drumul apostasiei, s'a întors obosit și pocăit în casa primitoare a credinții strămoșești.

Cu zelul neofitului, temperamentul său focos și talentul lui de scriitor consacrat, el se apucă să scrie cartea mai sus pomenită. Ea nu face decât să reproducă, într'o formă literară, cuprinsul celor patru Evanghelii...

Tot în același Spirit, dar mai reținut și sobru, subtilul scriitor francez, *François Mauriac*, ne dă „*Vie de Jésus*“, (pag. 168 — 9).

Și mai departe: „*Studii*, foarte valoroase asupra persoanei și vieții lui Isus, reprezentând punctul de vedere al tradiției evanghelice, sunt lucrările lui *C. Fouard*, *Em. Bougaud*, *Le Camus*, *P. Didon*, *M. Filion*, *P. Sertillange*,

„matur“ dela liceul Bașotă-Pomârla, și alte drăgălășenii de acestea). Păcat să mai discutăm, odată ce s'a apucat pe panta aceasta.

Și nu se mai poate continua discuția și din alte pricini. Si anume:

Nu mai avem ce discuta. Păr. Stoica spune doar limpede, că: „niciodată n'am afirmat că s'ar putea preda șapte lecții într'o oră la atâtea clase“.

Din parte-mi am repetat în continuu că nu critic manualele, cari sunt la 'nălțime în clasele divizate. Am dorit și am cerut ca la școlile ned vizate să predăm o lecție (o cartel) mai multor clase. În practică s'a făcut și se face și după apariția manualelor noi și... „arderea la Wittemberg“ a celor vechi (cari prevedeau aceasta: Catehismul păr. Dr. Brânzeu!) Cateheții, chiar cei mai destoinici și îndrăzneți cari au luat lupta cu cele 7 clase și 180 elevi, s'au pronunțat și prin peana păr. Stoica: „totuși păr. I. Borza are dreptate“. — Deci teza mea e elucidată și în practică și teoreticește. — Deci punct și pauză întreagă.

Alt motiv de încheiere a acestei discuții catehetice, e că nu mai e... catehetică, ci o polemică de invective ca cele de mai sus. Păr. Stoica ține morțiș să fie „fortismo“ aici. Deaceia probabil, îmi adresează cele mai selecte epitete ornante „deocamdată“. — Sf. Sa se vede că mai are și altele de slobozit la drum. N'are decât s'o facă. Și de nu va face-o, va fi semn că a revenit la... sentimente mai bune. (Pr. I. Borza).

Știri mărunte

Bucurie curată. Despărțământul Iernut al „Astrei“, cu păr. Ioan Roman, protopop, în frunte, a deschis la Iernut, în ziua de 18 Ianuarie c., Școala Târânească plănuită, organizată și condusă de „Astra“ și oamenii ei. Deschiderea s'a făcut sărbătoreste, fiind de față d. Dr. Iosif Pop, prefectul județan, Iosif Mihalte, pretorul plasei și toți intelectualii

etc. Aceste cărți sunt remarcabile, prin competența cu care sunt scrise, prin erudiția care se vede la fiecare pas, prin subtilitate și analiza fină, prin suflul credinței, care le străbate.

Un fragment din lucrarea lui Baugaud, a fost de curând tradus și în românește, cu toate că autorul e mort din 1888. Cartea lui Didon, migălos scrisă și în curent cu informația timpului său, a fost tradusă de mult și în limba română. Lucrarea lui Filion e cât se poate de completă și bine informată.

Lucrări recente, care reprezintă punctul de vedere tradiționalist, în afară de studiile lui Lagrange și Grandmaison, de care am pomenit în altă parte, avem cărțile lui Huby și Pratt, scrise foarte documentat și cu multă îngrâșire.

Aproape toți acești autori înșirați mai sus sunt membri ai clerului catolic. E marele merit al bisericii romane, că slujitorii ei reprezintă cu competență științifică și vigoare intelectuală punctul de vedere tradiționalist, singurul punct după noi, care ne înfațșează în adevărata lui lumină pe Isus Hristos, lămurind în chip satisfăcător toate problemele în legătură cu persoana aceia care a întemeiat creștinismul și i-a as gurat succesul.

Dacă ne-am încumeta să apucăm pe alt drum, nu facem decât să ne rătăcim, îndreptându-ne din ce în ce mai mult de realitate și adevăr“ (pag. 171—2).

(Va urma)

din localitate. Cursurile țin 14 zile și iau parte la ele patruzeci de voinici și gazde din loc și din satele aparținătoare plasei Iernut. S'au rostit mai multe cuvântări ocazionale, toate reliefând însemnătatea acestui început de drum românesc într'o lume ce trebuie să fie a noastră pe deantregul atât sub raport național, cât și economic, industrial social și cultural.

Slujbă românească la Roma. Unirea Principatelor Române a fost sărbătorită Dumineca trecută și în Cetatea Eternă, la biserica română. În sobor de preoți, păr. Aloisie Tăutu a slujit o emoționantă doxologie, fiind de față dd. Gen. Dănilă Papp ministrul României pe lângă Sf. Scaun; V. Grigorcea, ministrul României pe lângă Quirinal; profesorul Scarlat Lambrino, directorul Școlii Române; col. Corbureanu atașat militar, și multă altă lume distinsă.

Favor spiritual pe seama bolnavilor cu trupul. Em. Sa Card. Luigi Lavitrano, președ. Operei Naționale Italiene pentru revenirea la Unitatea Bisericii, s'a îndreptat spre Sf. Părinte cu rugămintea Sacrei Penitenziaria de a concede *indulgență parțială* de 500 de zile bolnavilor ce vor rosti, în răstimpul Octavei de rugăciuni, câte un Tatăl Nostru, Născătoare și Mărire Tatălui, etc., cu inimă înfrântă și oferindu-și durerile și pătimirile pentru revenirea disidenților la unitatea Bisericii. Vicarul Domnului a împlinit cu dragă inimă această rugămintă atât de actuală și de binecuvântată.

Organizație vie. E Reuniunea „Sf. Maria“ a Femeilor din Iernut, pilduitor condusă de dna Otilia Dr. Vodă deacolo. Membrele ei se apropie de SS. Taine cu mult mai des de cum prevăd Statutele. Anul trecut s'au înfrînt să se țină câte o conferință religioasă și să se împărțească bani și bufcate amililor cu copii săraci și cu părinți plecați în război. Din fondurile sale a cumpărat pe seama bisericii un potir în valoare de 18.000 Lei, covoare în altar și în biserică: 34.514 Lei; o chiveta și alte lucruri folositoare bisericii: 9000 Lei, și un drapel pe seama Reuniunii: 8000 Lei — cu totul: jertfă de aproape șaptezeci de mii de lei. Pe lângă atâta alt bine săvârșit și încrestat numai de Tatăl milelor.

Locale. Marția viitoare, de prasnica Intâmpinării Domnului, va predica în catedrală păr. Dr. Simion I. Crișanu, prof. de religie despre: Mijloacele harului, cari sunt Siintele Taine; iar Dumineca viitoare, a Hananencii, va predica păr. Dr. Alex. Todea, prof. de religie despre; Sf. Botez, începutul vieții creștine.

— Dumineca trecută, după sf. liturghie din Catedrală, Il. Sa Dr. Victor Macaveiu, prepozitul capitar, a slujit, în sobor de preoți, un *Tedeum* de mulțumită din prilejul comemorării Unirii principatelor Române, fiind reprezentate și autoritățile locale bisericești; școlare, administrative și militare.

— Comemorarea zilei de 24 Ianuarie au făcut-o sărbătoreste, dar în cadru intim, toate școlile din Blaj. Singur liceul de băieți „Sf. Vasile cel Mare“ și-a ținut festivalul în Palatul Cultural, având un program bine cumpănit. Intre punctele acestui program a fost și inimoasa cuvântare ocazională a d. Iacob Borcea, profesor.

Toate cerealele sunt ale Statului. Gazetele de azi aduc un *Decret* publicat în *Monitorul Oficial*, care precizează că: „Toate cantitățile de grâu, secară, orz, orzoaică, ovăz, mei și porumb, provenite din recolta anului 1942 și mai veche, precum și făinurile din aceste cereale, deținute de către oricine și cu orice titlu la data publicării prezentei decizii în Monitorul Oficial, vor fi declarate vândute și predate Statului“. Declarațiile se fac la primării Termenul de predare pentru toate bucatele înșirate, precum și pentru făinuri, s'a stabilit la 50 de zile dela publicarea pomenitului Decret în „Monitorul Oficial“.

Inimă bună. Doamna văd. Octavia Borlanu din Beiuș, a trimis bisericii noastre din Hălmagiu (eparhia Lugojului) un dar de 10.000 (zece mii) Lei, cu asigurarea că va ajuta mereu și de aici încolo, acea biserică umilă și lipsită. Pentru ceea ce Curatorul bisericesc îi exprimă cele mai simțite mulțumite. (Iosif Ilesiu, primcurator; Aug. Caba, paroh).

Bolșevismul și credința în Dumnezeu Publicația *Civilisation Européenne* (14. I. 43) reține un pasagiu, mic și grăitor, din lucrarea lui I. Stepanoff: „Manualul Operei antireligioase a bolșevismului“. Se scrie așa în menționatul manual: „Trebuie să rămânem totdeauna conștienți că partidul comunist

niciodată nu bate acelaș drum cu nuștiu ce grupuri religioase. Căile noastre se deosebesc de căile urmate de toate religiile. Comunismul bine cumpănit și înfăptuit consecvent n'are nimic comun cu protestarismul cel mai liberal, nici cu ortodoxia cea mai obscurantistă. E limpede, chiar și pentru orbi, că lupta deslănțuită împotriva preotului, numescă se el păstor, avă, patriarh, muftiu, ulema ori Papă, e de o necesitate extremă și că-i inevitabil ca această luptă să cuprindă și pe Dumnezeu: Isus, Buddha ori Allah“. — Vorba-i limpede. Cuvântul cel din urmă însă e rezervat Celui de sus, căruia nebunia roșie i-a declarat războiu.

Telefonul „Unirii“

Am primit abonamentul pe 1943: oficiul parohial Bocșa montană; Chirileanu, Piatra-Neamț; G. Magda, Dumbrăveni; Brumboiu, Făgăraș; Benedec, Ploiești; of. paroh. Vărădia; Dr. Pop Caransebeș, 50 Lei dif. pe 1943; Cârnaț Henig; Cisar, București; Botezan Șeica Mare; Oprea, Boian; of. paroh. Țăgșor; Cosma Beiuș; of. paroh. Aninoasa; Traian Aninoasa; of. paroh. Totești; of. paroh. Igrîș; of. paroh. Nevrincea.

Am primit abonament pentru susținere și exprimăm mulțumirile noastre: Dr. Pop, Deva 500 lei, of. paroh. Copăcel 500 lei; Mureșan Turda 1000 lei; Dr. Dan Mociu 500 lei; Ing. German, București 500 lei; of. vicarial Timișoara 600 lei; Dr. Suci Agnita 500 lei; Almoriu Reșița 400 lei; ing. Borda 500 lei; Gomboc, Dumbrăveni 400 lei.

Am primit abonamentul pe 1942: Ardelean Reșița 300 lei, din cari 50 lei pe 1943; Of. parohial Vărădia; Botezan Șeica mare; Porțila, Răchițele; Dr. Ciupe, Târnăveni; Micu Galda de jos; Seminarul Hălăucești; Ilan Lunca, 300 Lei, din cari 50 lei pe 1943.

Oficiul parohial Iara. Am primit abonamentul pe 1938—1941 în suma de 800 Lei.

T. Ceica. Primit 250 Lei, din cari 200 Lei pe 1941 și 50 Lei pe 1942.

Am primit câte 250 lei abonament pe 1943 și rugăm trimiterea diferenței de 50 Lei: Rogoian, Brezoi; Micu Galda de jos; Nemeș, Turda.

Am primit abonamentul pe 1943. Seminarul Hălăucești; Viciu, Aiud; Dr. Fodor Aiud; Jurca Petroșeni; Vlăduț, Coșlar.

DESPĂRȚĂMÂNTUL „ASTRA“ din BLAJ

Nr. 2—1943

Convocator

În conformitate cu art. 6 din Statute on membri ai Despărțământului Central Județean „Astra“ — Blaj sunt convocați la

Adunarea generală ordinară

care se va ținea în ziua de 7 Februarie 1943, la orele 15, în sala profesoră dela Liceul de băieți „Sf. Vasile cel Mare“ din Blaj, cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea Adunării și constatarea prezenței.
2. Raportul general al Comitetului
3. Raportul casierului
4. Alegerea comisiilor pentru verificarea rapoartelor.
5. Raportul comisiilor și descărcarea comitetului.
6. Alegerea noului comitet.
7. Ev-ntuale.

v. Președinte, **Eril Negruțiu** p. Secretar, **N. Comșă**

Având în vedere împrejurările excepționale în care trăim și care reclamă o activitate cât mai intensivă și mai sistematică din partea „Astrei“, pentru a feri poporul de infiltrarea anumitor idei și curente primejdioase, toți bunii aștrști sunt rugați a răspunde acestui *convocator* cu tot sufletul și elanul zilelor marți